

Různá ponaučení a zlaté pravidlo

Mt 7,1-12

Text Mt 7,1-12

- 1 Nesudte, abyste nebyli souzeni. 2 Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.
- 3 Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? 4 Anebo jak to, že říkáš svému bratru: 'Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka' - a hle, trám ve tvém vlastním oku!
- 5 Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.
- 6 Nedávejte psům, co je svaté. Neházejte perly před svině, nebo je nohama zašlapou, otočí se a roztrhají vás.
- 7 Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. 8 Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. 9 Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb? 10 Nebo by mu dal hada, když ho prosí o rybu? 11 Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, tím spíše váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí!
- 12 Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jednejte s nimi; v tom je celý Zákon, i Proroci.

Kontext

- Vzdálený: viz struktura evangelia a poloha Horského kázání
- Blízký: o zabezpečení života; následuje „ukončení“ HK poučením ve 4 krocích (viz dále: struktura HK); pak závěr HK

Struktura HK (Hagner, 84)

- I. Introduction (5:3–16)
  - A. The Foundation of Righteous Living: The Beatitudes (5:3–12)
  - B. The Essence of Discipleship: Salt and Light (5:13–16)
- II. The Main Body of the Sermon (5:17–7:12)
  - A. The Relation between the Old and the New Righteousness (5:17–48)
    - 1. Continuity with the Old (5:17–20)
    - 2. The Surpassing of the Old: The Six Antitheses (5:21–48)
  - B. Outward vs. Inward Righteousness (6:1–18)
    - 1. Almsgiving (6:1–4)
    - 2. Prayer and the Lord's Prayer (6:5–15)
    - 3. Fasting (6:16–18)
  - C. Dependence upon God (6:19–34)
    - 1. Serving God Rather Than Wealth (6:19–24)
    - 2. The Disciple and Anxiety (6:25–34)
  - D. Various Teachings and the Golden Rule (7:1–12)
- III. Conclusion (7:13–27)
  - A. The Two Ways (7:13–14)
  - B. The False and the Genuine (7:15–23)
    - 1. Warning concerning False Prophets (7:15–20)
    - 2. The Insufficiency of the Charismata (7:21–23)
  - C. The Parable of the Two Builders (7:24–27)

Vymezení textu

- Důležitost „nesoudit“ je nové téma
- Text tvořen 4 tématicky nesourodými pasážemi
- Evidentní přechod k závěru ve v. 13, text pak tvoří poměrně jednolitý celek zakončený podobenstvím o 2 stavitelích

Struktura

- a) 7,1-5   nesoudit druhé
- b) 7,6   rozlišovat při hlásání evangelia
- c) 7,7-11   odpovídající Otec
- d) 7,12   **zlaté pravidlo**

a) Nesoudit druhé

1 Nesudte, abyste nebyli souzeni.

2 Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.

„nesudte“

- nejde o zákaz rozlišovat dobro a zlo
- vyvarovat se nespravedlivých a nelaskavých soudů (kontext)

„abyste nebyli souzeni“

- eschatologický soud je nevyhnutelný
- člověk souzen jak on sám soudí
- soudit/měřit – paralelismus (viz Žalmy)

3 Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? 4 Anebo jak to, že říkáš svému bratru: 'Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka' - a hle, trám ve tvém vlastním oku!

5 Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.

„**tříška**“: metafora pro něco zanedbatelného

„**bratra**“: křesťanská komunita

„**trám**“: hyperbola vůči třísce; namyšlenci, připraveni soudit

- logika verše je při fyzické představě jasná

„**pokrytec**“: herec, podvod

- řešení: starat se nejprve o vlastní chyby, což vede k laskavému postoji ke druhým („prohlédneš“ v kontrastu s „vidíš“ ve v.3)

Závěrem:

- Vztahy v křesťanské komunitě
- Výraz etiky lásky jako shrnutí Zákona a proroků
- Soudům se nevyhneme, ale musí být laskavé
- Soud začíná „u sebe“
- Pokrytec jako negativní příklad

b) rozlišovat při hlásání evangelia

6 Nedávejte psům, co je svaté. Neházejte perly před svině, nebo je nohama zašlapou, otočí se a roztrhají vás.

- nezávislý výrok
- paralelní struktura

Klíčové otázky:

- oč se jedná ve slově „svaté“
- kdo jsou „svině“ a „psi“

(Didaché: Eucharistie)

Nejpravděpodobněji...:

- „svaté“ a „perly“: evangelium o království
(pro židy svině: nečisté zvíře, psi: pohané)
- nepravděpodobné, že jde o zákaz hlásat pohanům (28,19n)
(evangelium kamenem úrazu a bláznovstvím)
- kdo jsou vůči evangeliu uzavření

Závěrem:

- Hlásání evangelia je urgentní
- Záleží na ochotě je slyšet
- Pokud není přijato, hlasatel jde dál

c) Odpovídající Otec

nesouvislost s kontextem; struktura:

1) tři výzvy + doplňující tvrzení

7 Proste, a bude vám dáno;

hledejte a naleznete;

tluče a bude vám otevřeno.

8 Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.

2) dva příklady důvěry, závěr „a minori ad maius“

9 Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb?

10 Nebo by mu dal hada, když ho prosí o rybu?

11 Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, tím spíše

váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí!

Výklad:

7 Proste, a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno.

8 Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.

- stejná činnost, vše směřuje k „dobrým darům“
- zdůrazněna důvěra v Otce
- přítomný čas – stálost
- na realitě Království může participovat každý

9 Což by někdo z vás dal svému synu kámen, když ho prosí o chléb?

10 Nebo by mu dal hada, když ho prosí o rybu? 11 Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, tím spíše váš Otec v nebesích dá dobré těm, kdo ho prosí!

- rétorické otázky – záporná odpověď
- jídlo, nikoli zázraky, ale věci k životu
- „zlí“ ve srovnání s Otcem...
- inkluze prostě-prosí

Závěr

- pozvání k důvěře
- dobré věci: požehnání Království, přicházející s Ježíšem

d) Zlaté pravidlo

12 Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy jednejte s nimi; v tom je celý Zákon, i Proroci.

- původně samostatný výrok, shrnutím HK
- rozšířeno i v jiných kulturách
- v židovství v negativní formě (Tb 4,15)

Výklad:

- exegeze Lv 19,18; srov. Mt 22,35-40
- podobně Ř 13,8-10; Ga 5,14; srov. Mt 5,17

Závěr

- láska dominantním a shrnujícím prvkem
- jednat takto: Zákon a Proroci, tzn. přítomnost pouze dobra je návrat do Edenu
- činit dobro druhým je zrcadlením Otce; největší, eschatologické naplnění v Synu
- pokud etika BK předjímá přicházející budoucnost v přítomnosti, pak to platí zejména o etice zlatého pravidla, které je jeho podstatou

